

12.6.2015

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
aki.kallio@vm.fi

Lausuntopyyntö VM0124:00/2013

Luonnos hallituksen esitykseksi joukkorahoituslaiksi

Joukkorahoitus on tapa saada rahoitusta hankkeille, joiden rahoittaminen tapahtuu Internet-pohjaisen palvelualustan eli teknisen markkinapaikan välityksellä ja keskenään verkostoituvien ihmisten avulla. Ajatuksena on usein kerätä suhteellisen pieniä summia suurelta joukolta ihmisiä kustannustehokkaasti halutun rahoitusmäärän saavuttamiseksi.

Hallituksen esityksessä painotetaan joukkorahoituksen edistämistä uutena vaihtoehtoisena rahoituslähteenä, joka tukisi pankki- ja pääomasijoitustoimintaa. Joukkorahoitus voi lisätä kilpailua rahoitusmarkkinoilla ja tarjota alku- ja kasvuvaiheen yrityksille tai muille yksityisille hankkeille uuden rahoituskanavan.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) pitää myönteisenä, että joukkorahoitus ja sen piirissä tapahtuva toiminta aiotaan määritellä oikeudellisesti ja myös rajata sille oma toimintaympäristö suhteessa muihin rahoituskanaviin. Joukkorahoituksen sääntely on ilmeisen välttämätöntä väärinkäytösten estämisen näkökulmasta. Alan edelleen kehittyessä ja alan sääntelyä tarkennettaessa olisi huomioitava myös tasapuoliset kilpailuedellytykset.

Hallituksen esityksessä on valittu varsin kevyt, mutta kuitenkin selkeä kansallinen lähestymistapa ja myös itsesääntelylle on annettu sijaa. Lakiluonnoksen itsesääntelyä koskevassa 17 §:ssä todetaan, että joukkorahoituksen välittäjän on kuuluttava riippumattomaan, alan toimijoita laajasti edustavaan Suomessa perustettuun toimielimeen. KKV suhtautuu sinänsä myönteisesti esitettyyn velvollisuuteen kuulua toimielimeen, jonka tarkoituksena on edistää hyviä käytäntöjä ja menettelytapoja. KKV kuitenkin painottaa tässä yhteydessä, että tällaisen kilpailijoiden yhteisen toimielimen antama suositus, joka koskee esimerkiksi yhteishinnoittelua tai markkinoiden jakamista, on kilpailulain vastainen.

Kuluttajanäkökulmasta KKV toteaa, että ei-ammattimaisen piensijoittajan asemaa tulisi vielä arvioida joukkorahoitukseen liittyvän erityisen korkean riskin vuoksi. Luonnokseen sisältyvä ulkomaista lainsäädäntöä koskeva vertailu osoittaa, että nyt ehdotettu malli on sijoittajansuojan kannalta kevyt verrattuna joihinkin muihin maihin, joissa edellytetään esimerkiksi soveltuvuusarviointia ja esitteen laatimista laajemmin.

12.6.2015

KKV katsoo, että kuluttaja-asemassa oleville ei-ammattimaisille sijoittajille korkean riskin tuotteita tulisi markkinoida ja tarjota hyvin pidättyväisesti. Mikäli nyt kyseessä olevia hyödykkeitä tarjotaan, kuluttaja-asiakkaille ei saa jäädä epäselväksi niihin liittyvän riskin suuruus eikä se, että joukkorahoitus ei ole laajan sijoittajansuojasääntelyn piirissä.

Yleisperusteluissa muun muassa sivulla 48 kuvataan joukkorahoitukseen liittyvää riskiä ja todetaan kuvattujen seikkojen olevan notorisesti tiedossa. Kuluttaja-asemassa olevien ei-ammattimaisten piensijoittajien osalta ei voida kuitenkaan pitää tätä lähtökohtana.

Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 12 §:n osalta, että soveltuvuusarviointi ei ole tarpeellista ottaen huomioon sijoitettavat suhteellisen pienet rahasummat. Näiltä osin on todettava, että ehdotettu sääntely ei rajoita sijoitettavia summia, eikä markkinatilanteen kehittymistä voida näiltä osin ennakoida.

KKV kiinnittää lopuksi huomiota siihen, että luonnoksen yleisperusteluissa on jonkin verran horjuvuutta kuluttajansuojalain soveltamisalan osalta esimerkiksi sivuilla 12, 19 ja 46. Sama koskee yksityiskohtaisia perusteluja sivujen 1, 12 - 13 ja 14 osalta. Sivulla 45 on myös eräitä täsmennystä vaativia yksityiskohtia liittyen kuluttaja-asiamiehen sitoumuspyyntöä koskevaan kuvaukseen. KKV antaa mielellään lisätietoa näistä yksityiskohtaisista täsmennystarpeista.

Myös vahingonkorvausosio olisi syytä vielä käydä läpi. Yksityiskohtaisten perustelujen sivulla 15 alkavassa kappaleessa oleva komissiota eli välillistä edustusta koskeva kappale herättää kysymyksiä erityisesti anonymiteetin osalta ja kappaleen poistamista olisi syytä harkita. Lisäksi yksityiskohtaisten perustelujen sivulle 5 on jäänyt virheellinen viittaus palkintomuotoisen joukkorahoituksen kuulumisesta lain soveltamisalan piiriin.

Juhani Jokinen
pääjohtaja

Paula Hannula
lakimies